

JORDEN RUNT PÅ 235 KVADRAT

I en av Sveriges mest framstående jugendvillor rymms hela världen. Plaza har besökt Villa Klippudden på Lidingö som inretts med resor som tema.

AV MARIA LINDÉN FOTO ÅKE E:SON LINDMAN

Bild till vänster: Ummý nulluþót, quat, sectem et praesit auglamcon henim ipit acin ut lam, sed magna con heniamc Bild denna sida: ommodip etum nulput-pat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.

KAPTEN GRIPENSVÄRDS JUGENDVILLA på Klippudden i Lidingö är en syn som smått får en att tappa andan, även när det är dimma som snart övergår till hällregn, som dagen då jag kommer på besök. Vid närmare eftertanke har jag nog sett huset tidigare, från någon skärgårdsbåt. Villa Klippudden ligger nämligen magnifikt vid Stockholms inlopp och jag är nog inte den enda båtpassagerare genom årens lopp som har fantiserat om hur det skulle vara att bo i det vackra, vita huset, i söderläge, stort som ett minipalats.

Mats Gustavsson är en av de privilegierade som gör just det. I dag är nämligen kaptenen och konstnären Otto Gripensvärds villa omgjord till bostadsrättsförening och gud ske lov byggnadsminnesmärkt, efter att i början av nittioalet varit rivningshotad. Mats och flickvännen bor i en 235 kvadratmeter stor våning med terrasser och havsutsikt vart man än vänder nosen. Villa Klippudden är ett av Lidingös första hus.

– Kaptén Gripensvärd ritade och lät bygga det här huset i början av 1900-talet. Han måste ha varit en stor man. Huset har fantastiska kvaliteter, både arkitektoniskt, materialmässigt och byggnadstekniskt. Han gjorde en otrolig satsning då. Huset är klassat som ett av de finare jugendhusen i Sverige. Det är Thielska galleriet och det här huset som jag förstått är viktiga i jugendhistorien.

FÅ MÄNNISKOR JAG TRÄFFAT har varit så besatta av inredning som Mats Gustavsson utan att ha det som yrke. Det började tidigt när den tonåriga Mats, med femma i både träslöjd och syslöjd, möblerade om hemma så fort föräldrarna reste bort. Han slängde ut allt ”plotter”, tände i spisarna och bjöd hem polarna att beskåda. Våningen har han således inrett själv och ganska omedelbart när man träffar Mats står det klart att han är den sortens person som ligger vaken om nätterna och funderar på färgsättningar och byggnadskonstruktion. Mats verkar iscensätta sina inredningsvisioner till varje pris, om det så innebär att måla om en vägg fem gånger eller hålla ut tjugo liter nordsjöolja på nyslipad ekparkett till golvsliparens stora förtvivlan.

– Jag är inte professionell inredare, det är en hobby, men mitt hjärta lever för det här. Design är det roligaste jag vet!

I teorin är det kanske svårt att föreställa sig våningens kombination av svenskt sekelskifte med kakelugnar och stuckatur, italiensk hypermodern inredning, asiatiska antikviteter och afrikansk konst som någonting lättkombinerat. I verkligheten, mitt i det, med Mats som regissör, smälter allt samman helt naturligt.

– Att få ihop dom delarna tycker jag är läckert, säger han.

*”FÅ MÄNNISKOR JAG TRÄFFAT HAR VARIT SÅ BESATT
TA AV INREDNING SOM MATS
GUSTAVSSON UTAN ATT HA DET
SOM YRKE.”*

Ummy nulluptat, quat, sectem et praesit auglamcon henim ipit acin ut lam, sed magna con heniamc ommodip etum nulputpat vullam zzriuscinc eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.

Bild denna sida:Ummy nulluptat, quat, sectem et praesit augjamcon henim ipit acin ut lam, sed magna con heniamc ommodlp etum nul Bilder still höger: putpat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.utpat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.utpat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.utpat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.

*”ÖVERALLT FÖREMÅL FRÅN
MATS RESOR I VÄRLDEN. FÖRR
VAR DET MYCKET ASIEN MEN
JUST NU LOCKAR AFRIKA MER.”*

Kan du berätta om din smak?

– Jag är väldigt mån om att sätta min egen prägel på det jag gör. Jag försöker bygga upp en atmosfär. Jag gillar inte när man följer inredningskoncept. Många vill ha jättemodernt eller jätteklassiskt, det ska vara enbart åt något håll. Jag älskar att kombinera modernt med reseklenoder. Varje gång jag reser försöker jag samla på mig något. Sen mjukar jag av med mycket textil, mycket ljus och mycket indirekt belysning. Jag tycker inte om dom här superstrama, väldigt moderna hemmen, det är faktiskt det värsta jag vet, det är för hårt. Det blir för mycket institution. Det gäller att kunna inreda modernt utan att gå för långt.

Våningen i Villa Klippudden känns lyxigt kosmopolitisk. Överallt föremål från Mats resor i världen. Förr var det mycket Asien men just nu lockar Afrika mer.

I vardagsrummet med sina 7,5 m i takhöjd och tre gigantiska vita italienska soffor, varav en vänd mot inloppet till Stockholm, står koffertarna redo, en dekoration med praktiskt syfte, Mats ska iväg igen om ett par dagar. Utanför passerar båttrafiken och mistlurar hörs från de allra största fartygen. Jo, omvärlden är nära. Samtidigt råder stillhet och ett i det närmaste lantligt lugn ute som inne. Överallt sköna, stora soffor som invånarna kan sträcka ut sig och varva ner i. Var det så Kapten Gripensvärd tänkte när han ritade huset? Hemmets lugna vrå men nära färbart vatten som kunde ta honom vart han ville i världen?

Vad betyder hemmet för dig som reser mycket?

– Hemmet ska vara en trygg bas där man kan stänga om sig och få lugn och ro och läka alla sår höll jag på att säga. Man blir neutraliserad hemma på något vänster. Varenda kväll när jag kommit hem tändar jag ljus och ligger i soffan och har det skönt. Hemmet ska vara en behaglig, bekväm plats där allting är ordnat för att man ska klara av tuffa dagar där utanför, säger Mats.

VID FÖRSTA ANBLICK UPPLIVER JAG väggarna som vita men våningens färgsättning går i själva verket i olika gräskolor berättar Mats. De tre olika tonerna är varmgrå i tv-rummet, varmgrå-grön i vardagsrummet, varm-grå-lila i sovrummet. Det supermoderna köket går i en lättlätt brunknäckt ton.

– Att bryta fram dom här färgerna kanske inte verkar så svårt

Ummy nullputat, quat, sectem et praesit augiamcon henim ipit acin ut lam, sed magna con heniamc ommodip etum nulputat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do dellis nonsed tem dolor sl.

”MATS BERÄTTAR ATT HAN STÅTT UTOMHUS PÅ KVÄLLEN MITT I CENTRALA STOCKHOLM MED TIO OLIKA MATTPROVER UTLAGDA PÅ TROTTOARKANTEN.”

men det var jättemycket jobb. Jag försöker hitta naturliga toner. Jag gillar gråskala. Att få fram en mjuk ton i gråskala tycker jag är skönt.

Färgvalet på mattor och övriga textilier har också genomförts minst sagt grundligt. Mats berättar att han stått utomhus på kvällen mitt i centrala Stockholm med tio olika mattprover utlagda på trottoarkanten.

– Folk tror man är galen! Problemet är att ljus inomhus inte är äkta. Det är ingen referens. Inomhusljus är artificiellt. Du måste ha äkta ljus. Man ska stå utomhus och testa alla jäkla färger och plattor. Allt måste lira med varandra!

MATS HAR RITAT FLERA MÖBLER till lägenheten, bland annat säng, sängbord, sängpallarna och de lysande kuberna som är bord i tv-rummet. Överallt finns osynliga högtalare utplacerade på hemliga ställen.

– Ljudet ska vara kanon men inte synas, säger Mats som dj:ade en gång i tiden.

De två vardagsrumslamporna är en historia för sig. Det sitter 120 glödlampor i varje och Mats var tvungen att bygga ett elskåp för enbart dessa. Han har även uppfunnit en metod för att kunna dimra båda lamporna. På väggen i samma rum spelar ljuset i åtta indiska silvertavlor specialdesignade och tillverkade i samma fabrik som matsalsbordet och sidoborden.

– I Indien använder de väldigt mycket silver. Anledningen till att jag köpte silvertavlorna, är ljuseffekten. Solljuset träffar silvret, och tavlorna transporterar ljus från väggen som studsar vidare. Du får ett väldigt häftigt ljus av silvertavlorna. Dom är som speglar. Det är mer en ljuseffekt än bara dekoration.

I det lite mörkare tv-rummet döljs bokhyllan bakom en gardinvägg i linne.

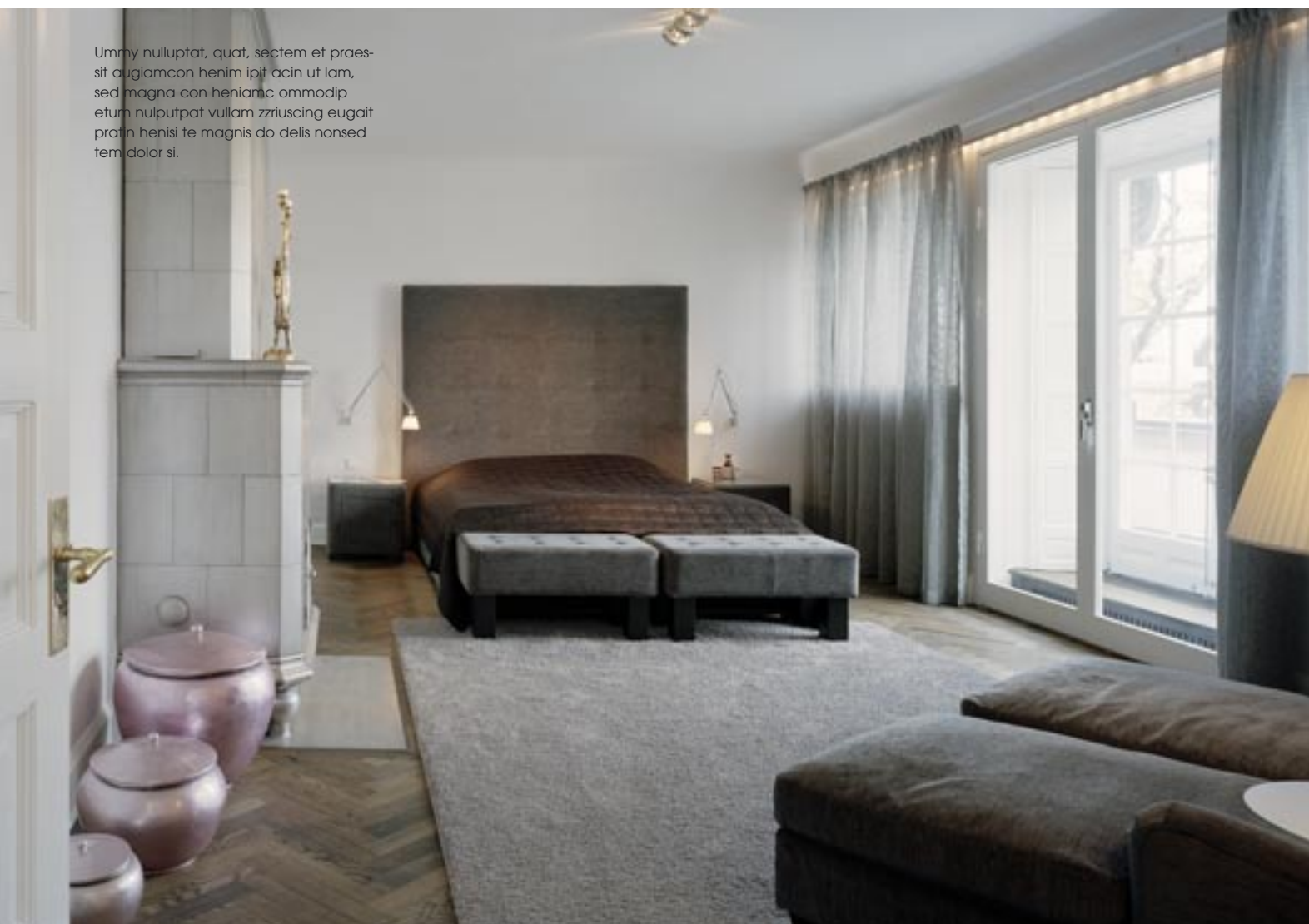
– Jag blir störd av många färger, skrattar Mats.

– Jag måste ha en gardin för bokhyllan. Jag blir så nervös. Det är det här jag blir nervös av, säger han och visar de brokiga bokryggarna bakom gardinen. Men det behövs ju, ett hem måste ju ha böcker, men kanske inte synliga hela tiden.

Ummy nullputat, quat, sectem et praesit augiamcon henim ipit acin ut lam, sed magna con heniamc ommodip etum nulputpat vullam zzriuscing eugait pratin henisi te magnis do dellis nonsed tem dolor si.

Ummy nulluptat, quat, sectem et praesit augiamcon henim ipit acin ut lam, sed magna con heniamc ommodip etum nulputpat vullam zziuscing eugait pratin henisi te magnis do delis nonsed tem dolor si.

”LIDINGÖ HAR FÖRÄNDRATS SEDAN GRIPENSVÄRDS DAGAR. I DAG ÄR HANS HUS INTE LÄNGRE ENSAMT PÅ KLIPPUDDEN. MEN HAVET ÄR DETSAMMA.”

Även ursprungsmönstret på de gamla kakelugnarna gjorde Mats nippriig.

– De hade otroligt nervösa blommönster som jag höll på att bli tokig på. Jag och mina fantastiska målare lyckades få fram en teknik där vi helt enkelt målade. Vi har försilvrat spisen. Man kan ta bort det om man vill ta fram det gamla igen. Spisens mässingsdetaljer är förnicklade.

VÅNINGENS GOLV HAR OCKSÅ fått sig en omgång av esteten Mats.

– Jag är så trött på den här eken som alla kör med. Vi testade en ny teknik då man slipar ner alla ekgolv och sen oljar dem med nordsjöolja. Kolsvart olja. När golvet sugit klart fick det en väldigt vacker, mörk ådring. Man ser att det är ek, men den får en grå-silver-svart ådring.

Kom du på den tekniken själv?

– Ja, min golvslipare var helt galen. När jag hällde ut tjugo liter olja på hans nyslipade vackra golv ja då var han riktigt sur. Det

blir ju inte helt svart. Dom mjuka partierna i träet suger åt sig, dom hårda partierna är fortfarande bruna. Jag är väldigt nöjd.

I SOVRUMMET, BREDVID våningens andra silvermålade kakelugn, står tre silverförgyllda krukor i tripptrapptrullstorlek från Bali.

– Krukorna fick bestämma hur resten skulle se ut, med färgval på väggar, färgval på spis, färgval på gardiner, färgval på mattor, färgval på allting. Man måste börja någonstans!

Våningens väldoftande badrum är jättelikt, snarare en spa-avdelning och rymmer antika asiatiska antikviteter, dubbla handfat, dusch och ett ljussatt badkar som tronar i mitten och flyter ihop med golvet som är i samma keramiska stenmaterial.

Lidingö har förändrats sedan Gripensvärds dagar. I dag är hans hus inte längre ensamt på Klippudden. Men havet är detsamma.

– Du har ju närhet till det oändliga här ute. Det går ju inte att påverka havet, funderar Mats.

Och kanske är det precis så Gripensvärd tänkte. ©